

DE PRAKTISCHE TOEBEHOREN

Rolleiflex
Rolleicord

FRANKE & HEIDECKE · BRAUNSCHWEIG

ROLLEINAR 1, 2 en 3

Doel: Het maken van opnamen van dichtbij op afstanden van minder dan 1 m: 100-45 cm* (100-47 cm**) met stel 1, 50-31 cm* (50-32 cm**) met stel 2, 32-24 cm* (32-24 cm**) met stel 3, * geldt voor Rollei-brandpunt $f = 75$ mm, ** geldt voor $f = 80$ en $f = 60$ mm.

Toepassing: Elk stel bestaat uit twee optisch gelijke voorzetlinsen. De lens voor het zoeker-objectief (Heldosmat) is bovendien met een prisma voor de parallaxopheffing van het matglasbeeld gecombineerd. Deze Rolleinar draagt het opschrift „Heldosmat-Rolleinar”. Een rode punt op de vatting geeft de bovenkant van het prisma aan en tevens de juiste stand voor het gebruik.

Bij de driedelige uitvoering bevat ieder stel twee uiterlijk gelijke Rolleinaren, die naar keuze voor de objectieven kunnen worden gebruikt. Voor de parallaxopheffing wordt voor ieder stel een passende Rollei-parkeil bijgeleverd. Deze moet op de Rolleinar voor het zoeker-objectief worden gebruikt, ook weer met de rode punt naar boven.

Het scherpstellen geschiedt zoals gebruikelijk op het matglas.

De dieptescherpte bij opnamen van dichtbij is altijd gering. Daarom verdient het aanbeveling bij Rolleinaren meer te diafrageren. De bovenste tabel op de volgende bladzijde geeft voor de formaten 6x6 cm en 24x36 mm de gunstigste diafragmawaarden aan.

Het voordeel van de grote afbeelding mag u bij opnamen van dichtbij niet verliezen tot een willekeurige vermindering van de opnameafstand, daar anders het gevaar van perspectivische vertekening bestaat. Dit gevaar is het minst te duchten bij objecten met weinig diepte. Om dezelfde reden moet men zo mogelijk geen portretopnamen binnen een afstand van 1 m maken.

Bij het gebruik van Rolleinaren is verlenging van de belichtingstijd niet nodig.

Montage: Voor de beide Rollei-objectieven moet eerst de opname-Rolleinar en daarna de zoeker-Rolleinar met prisma worden bevestigd: in de binnenbajonet zetten en met een draai naar rechts tot de aanslag vastzetten. De rode punt op de zoeker-Rolleinar moet naar boven wijzen!

Toebehoren met bajonetvatting

wordt in drie groepen geleverd:

I voor Tessar, Triotar en Xenar 3,5

II voor Planar en Xenotar 3,5

III voor Planar en Xenotar 2,8

S.v.p. bij bestelling hierop letten! Ook bij bestelling van andere toebehoren verdient het aanbeveling cameranummer, objectieftype en objectiefnummer op te geven.

Rollei-brandpunt $f = 75$ en 80 mm

Rolleinar-stel	Stel 1			Stel 2		Stel 3
Opname-afstand*	80 cm	60 cm	50 cm	40 cm	32 cm	24 cm
object-formaat (in cm ²)	56 x 56	42 x 42	34 x 34	28 x 28	22 x 22	16 x 16
afbeeldingsschaal (ongeveer)	1 : 10	1 : 7,5	1 : 6	1 : 5	1 : 4	1 : 2,9
Scherptediepte- bereik (in cm) bij diafragma	5,6	75-85	57-63	48-52		
	8	73-87	56,5-64	57,4-53	38,5-42	31-33
	11	71-91	55-66	46-54	38-43	30,5-34
	16	68-97	53-69	45-56	37-44	30-35
	22	64-106	51-73	43-59	36-46	29-36
						22,5-25,5

Rollei-brandpunt $f = 60$ mm

Rolleinar-stel	Stel 1			Stel 2		Stel 3
Opname-afstand*	80 cm	60 cm	50 cm	40 cm	32 cm	24 cm
object-formaat (in cm ²)	53 x 53	39 x 39	33 x 33	27 x 27	20 x 20	15 x 15
afbeeldingsschaal (ongeveer)	1 : 13	1 : 9,5	1 : 8	1 : 6,5	1 : 5	1 : 3,7
Scherptediepte- bereik (in cm) bij diafragma	5,6	74-87	57-64	48-52		
	8	72-89	56-65	47-53,5	38-42,5	30,5-33,5
	11	70-93	54-67	46-55	37-43,5	30-34
	16	66-101	52-70	44,5-57	36-45	29,5-35
	22	62-112	50-76	43-60,5	35-47	28,5-36,5
						22-26,5

* Opname-afstand gemeten van de frontplaat van de camera tot het onderwerp.

ROLLEIFILTERS

A. Filters voor zwartwit opnamen

Doel: Verhoging van contrast in de grijsweergave der verschillende kleuren, correctie van de gevoeligheid van de film voor bepaalde kleuren, uitschakeling van ongewenste spectraalbereiken.

Verklaring: Door uitschakeling of onderdrukking van afzonderlijke spectraalbereiken wordt de kleur van het filter op de foto lichter en de complementaire kleur donkerder weergegeven. Voor kleuren, die geen of slechts een gering verschil

in helderheid tonen, kan zodoende een groter zwart/wit contrast worden verkregen (kleurscheiding). Al naar gelang de keuze van het filter kan dus van twee kleuren nu eens de ene, dan de andere kleur donkerder worden weergegeven.

Toepassing: (zie blz. 8) Geel- en groenfilter vooral voor verbeterde weergave van wolken. Oranje en roodfilter voor verheldering (absorptie van blauw) van wazig-blauwe verten. Blauwfilter voor krachtiger weergave van anders te bleke huidskleur bij kunstlichtportretten op panmateriaal met te grote roodgevoeligheid. Infraroodfilter uitsluitend voor de weergave van rood en (onzichtbaar) infrarood licht. UV-beschermfilter voor absorptie van de contrastverminderende ultraviolette stralen.

B. Kleurconversiefilters

Doel: Aanpassing van de samenstelling van het licht (kleurtemperatuur) aan de kleurafstemming van kleurenmateriaal (met name van kleuren-omkeerfilm).

Verklaring: Naar gelang het gebruiksdoel is iedere kleurenfilm afgestemd op een bepaalde kleurtemperatuur. Bij deze kleurtemperatuur geeft de film een natuurgetrouwe kleurenweergave. Bij toenemende kleurtemperatuur stijgt echter de intensiteit van het blauw, terwijl bij lagere kleurtemperatuur het rood de overhand krijgt. Ter vermijding van de hierdoor veroorzaakte kleurzwem dienen de kleurconversiefilters.

Toepassing: Voor de correctie van de samenstelling van het licht worden bij overwegende blauwcomponenten de bruinachtig gekleurde en bij overwegende roodcomponenten de blauwgekleurde filters gebruikt. Iedere filtersoort wordt geleverd in drie sterkten 2, 5 en 11 (afkorting voor 20, 50 en 110 Mireds). Door combinatie van twee filters kunnen eveneens tussenwaarden worden gebruikt.

De moderne kleurtemperatuurmeters geven voor de gebruikte film en het invallende licht het benodigde filter aan. Dit kan eveneens worden vastgesteld voor de belangrijkste kleurtemperatuurbereiken met de schuiftabellen A, B, C, D, E en F.

Voorbeeld: Ektachrome daglichtfilm, bedekte lucht, welk filter?

Oplossing: 1. Welke film? Gebruikt filmmateriaal oplossen (Ektachrome daglicht bovenste veld). 2. Hierop uitgaande film (5500° Kelvin) van A (5200°) en B (5800°) en bladzijde 7 naar links overgeschuiven tot de lijnen van A (5200°) en B (5800°) snijden. De afstand is deze stand vasthouden. 3. Welk licht? Soort verlichting en bereik van kleurtemperatuur opzoeken (Bijdekt = 6000-7000°) - Welk filter? De aansluitende kleurtemperatuur van filter B geeft het filter (Rood met lichtwaardecorrectie 6) aan. De vermindering van de helderheid (1,5%) aan de onderzijde van voor films van het type 3500° en 4500° drukken een verder linkschrijven van bladz. 7 nodig.

Welk licht?

 Helder blauwe hemel, in de schaduw

 Zware nevel, mist

 Bedekte lucht

 Onbewolkt: zon zijwaarts

 Elektronenflitser

 Blauwe flitslampen Zon 9°-15°

 Zon voor 9°, na 15°

Welke film?

Agfacolor T
Anscochrome
Ektachrome
Ferraniacolor
Gevacolor
Ilford Colour D
Kodachrome
Pakolor

Anscochrome F
Ektachrome F
Kodachrome F

Agfacolor K
Ektachrome B
Gevacolor
Pakolor

Daglicht

Kunstlicht

A

Kelvin

24000
15000
10000
6000
4000
3000
2000
1500
1000
800
600
500
400
300
200
150
100
80
60
50
40
30
20
15
10
8
6
5
4
3
2
1
0

Rolleifilters voor zwartwit opnamen

Voor de lichtwaardencorrectie (= verlenging van de belichting) worden hieronder algemeen gemiddelde waarden voor panmateriaal (tussen haakjes: voor orthomateriaal) aangegeven, die zich evenwel, al naar gelang de aard en het formaat van het opnamemateriaal en de wijze van verlichting, kunnen wijzigen.

Rollei-filter	Lichtwaarden-correctie	Vertragsfactoren	Toepassing en effect
Lichtgeel	-1 (-1,5)	2x (3x)	Landschappen, sneeuw, wolkenhemel. Geel en groen worden lichter, blauw donkerder.
Middelgeel	-1,5 (-2)	3x (4x)	
Lichtgroen	-1 (-1,5)	2x (3x)	Landschappen, sneeuw, wolkenhemel. Groen wordt lichter, Rood (huidtinten) en blauw donkerder. Voor panchromatische film.
Groen	-1,5 (-2)	3x (4x)	
Oranje	-1,5 tot -3	3-7x	Nevelig vergezicht. Geelrood wordt lichter, blauw donkerder. De verte wordt helderder.
Lichtrood	-2 tot -3,5	4-10x	Nevelig vergezicht. Rood wordt lichter, blauwgroen donkerder. Versterkt het effect van het oranje filter.
Lichtblauw	-0,5 (-0,5)	1,5x (1,5x)	Kunstlicht. Rood wordt donkerder. Voor hooggevoelige panchromatische film.
U.V.	-0,5 (-0,5)	1,5x (1,5x)	Hooggebergte boven 2000 m en zee. Voor het absorberen van de contrastverminderende ultraviolette stralen.
Infrarood *)	Afhankelijk van opnamemateriaal, door proeven vast te stellen.		Speciaal voor infrarood-gevoelig materiaal. Laat donkerrood van meer dan 700 mμ door, alsmede infrarood.

*) Het infraroodfilter heeft een compensatie voor de brandpuntsafwijking; bij infraroodopnamen is direct scherpstellen op het matglas mogelijk.

Alle Rolleifilters zijn reflexvrij

Door het reflexvrij maken van de objectieven wordt de brillantie van de foto inderdaad verbeterd. Deze contrastverbetering blijft slechts behouden wanneer ook reflexvrije voorzetstukken worden gebruikt. Alle optische voorzetstukken van de Rolleifilm camera's zijn van tegenwippen bestaande antireflexlagen. Speciaal de Rolleifilm hebben naar gelang hun kleur een individuele antireflexlaag. Hierdoor wordt een maximale contrastverbetering verkregen in het bereik van hun doortlaatbaarheid.

De afbeelding hiernaast geeft filtervertraging en filtercombinatie aan.

Voor het praktische gebruik zijn lichtwaardencorrecties en vertragsfactoren op schijven waarden afgerond. Daar de tabel een keuze tussen meerdere filters, dan moet in het volgende de zwakste filterafwijking worden genomen.

Welk filter?

R 10		1,5	3x
R 13		1,5	3x
R 11		1	2x
R 7		1	2x
R 5		0,5	1,5x
R 2		0,5	1,5x
B 2		0,5	1,5x
B 5		1	2x
B 7		1,5	3x
B 11		1,5	3x
B 13		2	4x
B 16		2,5	6x

ROLLEIPOL

Doel: bij zwartwit en kleuren: Uitschakeling of vermindering van storende reflexen bij spiegelen van objecten (behalve bij metaaloppervlakken). Onder bepaalde omstandigheden wordt ook het blauw van de hemel gefilterd. Bij kleurenopnamen: Correctie van de kleuren (kleurreflecties).

Toelichting: Als men zich de bewegingsrichting van een lichtstraal als de as van een wiel voorstelt, dan corresponderen de spaken van dit wiel met de verschillende trillingsvlakken van de lichtgolven. Deze vele vlakken worden door polarisatie tot een enkel trillingsvlak teruggebracht.

Polarisatie ontstaat, wanneer licht, dat op glimmende voorwerpen valt (met uitzondering van metalen voorwerpen), onder een bepaalde hoek ten opzichte van de invallende lichtstralen wordt gereflecteerd. Dit gepolariseerde deel van het licht kan door het Rolleipolfilter, dat dwars op het trillingsvlak wordt geplaatst, geheel of gedeeltelijk worden teruggehouden: de reflexen verdwijnen. (Het filter heeft n.l. op het doorgelaten licht een polariserend effect). Aangezien verder in het blauw van de hemelruimte ook gepolariseerd licht aanwezig is, kan dus ook het blauw van de hemel door middel van het Rolleipol-filter gedeeltelijk worden verzwakt.

Niet al het gereflecteerde licht is gepolariseerd. Als het de bedoeling is reflexen uit te schakelen, dan moet: 1e. het filter overeenkomstig de trillingsrichting worden gedraaid, 2e. de standplaats zo vaak worden gewijzigd, tot het beste effect wordt bereikt. Dit optimale effect treedt op, wanneer de opnamerichting met de richting van het invallende licht op het reflecterende voorwerp een hoek maakt van 60-74° (variërend naar gelang het materiaal van het voorwerp).

Toepassing: 1. Voor het uitschakelen van storende spiegelingen bij reflecterende voorwerpen (politoer, porselein, enz.), bij glazen platen en wateroppervlakken (de reflecterende oppervlakken worden doorzichtig). 2. Voor het filteren van de hemel bij landschappen. De blauwe hemel wordt door absorptie van zijn deel gepolariseerd licht donkerder weergegeven. — De werking kan beoordeeld worden wanneer men door het filter kijkt. Lichtwaardecorrectie ongeveer -1,5 = vertragsfactor ongeveer 3x.

Het aanbrengen: Het in zijn bajonetvatting draaiende Rolleipolfilter vóór het zoekerobjectief bevestigen (rode punt naar boven) en draaien tot het gewenste effect is bereikt. Daarna in ongewijzigde stand (letten op de stand van de schaal) in de bajonetring van het opnameobjectief bevestigen.

ROLLEISOFT 0 en 1

Doel: Verzachting van de gestoken beeldscherpte, zachte, effectvolle overstraling, vooral bij tegenlicht.

Toelichting: Het opname-objectief van de Rollei geeft een gestoken beeldscherpte, zoals voor het merendeel van de opnamen wordt verlangd. Als nu en dan een verzachting van deze scherpte gewenst is (bijv. bij portretten en bij bepaalde stemmingseffecten), dan wordt dit bereikt door de zachttekenende Rolleisoft verstrooiingslens vóór het objectief te plaatsen.

De Rolleisoft-lens bestaat uit planparallelgeslepen glas met enige concentrisch ingeslepen groeven. Terwijl het objectief anders slechts een scherpe of onscherpe instelling van het motief mogelijk maakt, kan men met de Rolleisoftlens beide effecten tegelijkertijd bereiken. Het heldere glas tussen de groeven zorgt voor de scherpe beeldkern van de opname; de door de groeven afgebogen lichtstralen doen bovendien een overstralend beeld van geringe onscherpte ontstaan. Door de combinatie van beide komt de zachte tekening tot stand; de opname vertoont tere, lossere gehouden contouren en zonnige, overstraalde lichteffecten. De kleine storende details treden op de achtergrond, de totale indruk van de scherptediepte wordt verbeterd. Het Rollei-objectief wordt door de Rolleisoft-lens een zachttekenend objectief.

Toepassing: De beste resultaten worden bereikt door het gebruik van de volle lensopening, waardoor wij dus het gehele lensoppervlak benutten. Bij de Rolleisoft 1 (verhoogd aantal groeven) kan men tot 5,6 diafragmen. Sterker diafrageren heeft het wazige effect meer en meer op. Men gebruikt: Rolleisoft 0 met een gering verzachtend effect hoofdzakelijk voor sterke lichtcontrasten en glanzende objecten, dus meestal voor tegenlicht.

Rolleisoft 1 met een sterker verzachtend effect voor een zachte belichting. Algemene toepassingsmogelijkheden: Portretten. Het meest geschikt zijn altijd zeer contrastrijke motieven. Door toepassing van de Rolleisoft-lens wordt het plastische, zonnige karakter van tegenlichtopnamen verhoogd. Lichtsterkte en brandpunt blijven onveranderd. Een ruime belichting verhoogt de intensiteit van de overstraling. — Bij Rolleisoft-opnamen toont het matglas de normale scherpte. Als men de Rolleisoft-lens vóór het zoekerobjectief plaatst, kan men te allen tijde het Rolleisoft-effect ook op het matglas beoordelen.

Het aanbrengen: De Rolleisoft in de binnenste bajonetring van het opname-objectief bevestigen.

ZONNEKAP

Doel: Afscherming van het objectief bij sterke lichtbronnen en reflecties buiten het beeldveld. Hierdoor verhoogde brillance en zuivere kleurenweergave. Bescherming tegen waterdruppels bij sneeuw, regen, watersport.

Opzetten: Zonnekap in de buitenbajonet van het opnameobjectief steken en vastzetten; bovenkant horizontaal.

Volgorde van de plaatsing der voorzet-toebehoren

Opname-objectief

1. Rolleinar
2. Rolleisoft
3. Filter of Rolleipol
4. Zonnekap

Zoeker-objectief

5. Rolleinar met prisma

Deze volgorde is onafhankelijk van het aantal der gebruikte voorzetstukken.

Regel: Rolleinar altijd het eerst aanbrengen („lens op lens“), het filter daarentegen het laatst.

DE ROLLEIGRID-LENS

Niet noodzakelijk bij Rolleikin-opnamen.

Doel: Verheldering van de hoeken van het matglasbeeld bij ongunstig licht.

Het aanbrengen: De Rolleigrid-lens in schuine stand met de smalle zijde op het matglas plaatsen en naar voren onder het lipje laten glijden; daarna door een druk op de verende klem, onder aan de achterzijde van de lichtkap, vastzetten. (zie ook pagina 13, B 5)

De gegroefde zijde van de lens moet op het matglas liggen.

Het uittomen: Op de verende klem drukken, camera omdraaien en Rolleigrid-lens uit de lichtkap laten vallen.

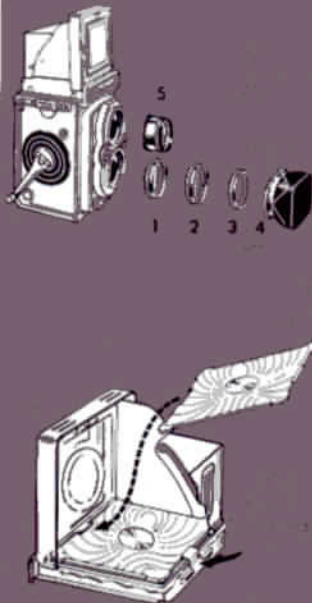
Reinigen van de lens: Uitsluitend een prop watten met zeepwater gebruiken.

PANORAMAKOP

Doel: Panorama-opnamen, samengesteld uit 10 afzonderlijke deel-opnamen = volledig panorama van 360°.

Bediening

1. Panoramakop om te beginnen los aan de camera schroeven.
2. De nokken van de panoramakop en de camera met stift en boring in elkaar passen en aangedrukt houden.
3. Schroef vast aandraaien.
4. Stevig statief aanschroeven.
5. Waterpas horizontaal instellen (luchtbel in het midden).
6. Bij panorama-opnamen links beginnen, daar de panoramakop alleen rechtsom kan draaien.
De camera rechtsom draaien tot het inspringen bij het eerstvolgende cijfer van de kop.
7. Voor de latere montage: gunstige snijplaatsen van de deelopnamen kiezen. Bij drijvende wolken de opnamen snel achter elkaar maken!
8. Van het volle negatiefformaat gelijkmatig ontwikkelde positieven vervaardigen. Het aanpassen van de foto's precies uitvoeren. Daarna de foto's tegen elkaar aan opplakken.

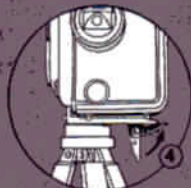
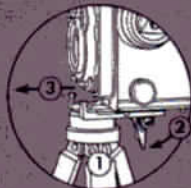

ROLLEIFIX-STATIEFKOP

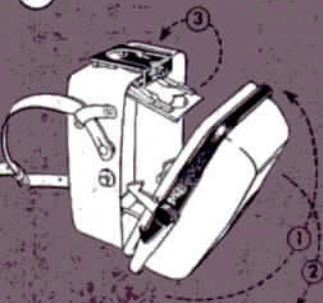
Bruikbaar voor alle Rollei-modellen met een groef in de rand van de statiefmoer.
Doel: Het snel bevestigen van de Rollei op het statief of aan de beugel van elektronenflitsapparaat.

Bevestiging:

1. Rolleifix voor geregeld gebruik stevig aan statief of beugel vastschroeven.
2. De klemhefboom aan de onderkant naar beneden klappen.
3. De camera op de Rolleifix zetten en naar voren schuiven, zodanig dat de statiefmoer tussen de geleiderails naar voren glijdt.
4. Klemhefboom naar boven klappen en laten inspringen.

A

PARAATBOX VAN METAAL

Bruikbaar voor alle Rollei-modellen met een groef in de rand van de statiefmoer.
Doel: Lucht-, stof- en waterdicht opbergen van de camera in het drijvende, tropenbestendige etui van licht metaal, met een draainrichting voor het snel in opnamepositie brengen van de camera.

A. Openen

1. Sluitbeugel omhoog klappen.
2. Voorstuk omlaag klappen.
3. Camerahouder achteroverklappen en krachtig naar beneden drukken tot deze vastklemt.

4. Camera achterwaarts met de statiefmoer tussen de geleideflenzen schuiven tot de aanslag.
5. Voor het verwisselen van de film: klemhefboompje aan de voorzijde van de camerahouder naar beneden drukken en de camera naar voren uit de houder trekken.
 Gedurende de opname kan de paraatbox geopend blijven (bij opnamen op ooghoogte doen de zijwanden dienst als handvat) maar ook bijna worden gesloten.

B. Sluiten

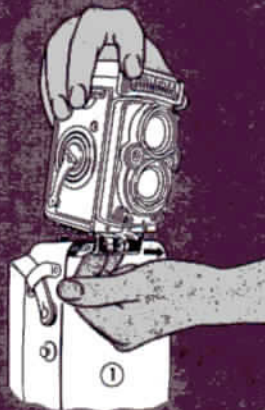
1. Met twee vingers achter de as van de camerahouder grijpen, door naar voren trekken ontgrendelen en de camera voorover kantelen.
2. Voorstuk omhoog klappen, aandrukken en sluitbeugel tot aan de aanslag naar beneden omleggen. Opletten dat de beide trekrendels goed sluiten!

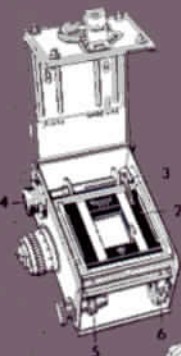
C. Opmerkingen

1. Voor gebruik van de Rolleicord in de paraatbox wordt het meegeleverde rubber kussentje op het kussentje van de box geplakt.
2. In de beide klemhouders in de box kunnen 1-2 rolfilms of Rollei-droogpatronen (voor het opnemen van het vocht uit de lucht in de box) worden gestoken. De ontkleuring van de diepblauwe silicagelkristallen toont de graad van verzadiging aan. Door verhitting van de patroon (bijv. op een kookplaat) is een herhaald regenereren mogelijk.

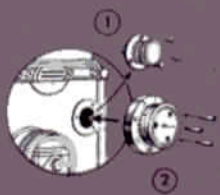

B

A

ROLLEIKIN 3,5 en 2,8

Te gebruiken: Bij Rolleiflex 6x6 vanaf serie nr. 1.100.000 en bij Rolleicord vanaf serie nr. 1.137.000.

(De eerste exemplaren van deze series zijn geleverd zonder twee-formaatachterwand; deze kunnen worden bijbesteld). Voor oudere Rollei-modellen 6x6 moet de Rolleikin 1 (met speciale achterwand) worden gebruikt.

Doel: Het maken van 36 opnamen 24x36 mm op kleinbeeldfilm voor serie-opnamen en kleurenopnamen in kleinbeeld-formaat. De uitrusting bestaat uit:

1. Etui
2. Filmgeleideraam
3. Opwindspeel
4. Telknop *)
5. Verlengas voor de terugspoelknop (in twee uitvoeringen, voor oudere en nieuwe Rollei-typen)
6. Binnenste speelknop
7. Masker voor matglas
8. Masker voor raamzoeker
9. Masker voor zonnekap

A. Montage van de telknop *)

(De telknop is geschikt voor kleinbeeld-film en ook voor 6 x 9 film. Elke fotohandelaar zal gaarne de telknop monteren.)

1. De drie verzonken schroeven van de bovenste filmknop losdraaien; daarna deze knop verwijderen.
2. De telknop door middel van de drie bijgeleverde schroeven stevig vastschroeven.
3. De bijgeleverde gegomde afdekschijf van de beschermende onderlaag ontdoen en in de knop vastplakken.

*) vervalt bij de Rolleikin 2.8

B. Rolleikin-montage

1. De filmaandrukplaat onder druk verschuiven, zodat de aanduiding 24x36 mm (1 x 1 1/2") zichtbaar wordt.

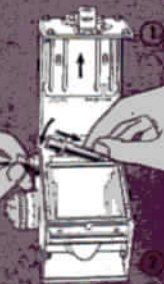
2. De telknop uittrekken, opwindspeel aan de rechterkant inpassen en benedenwaarts indrukken.

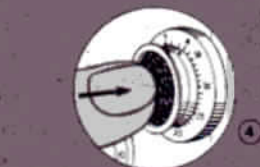
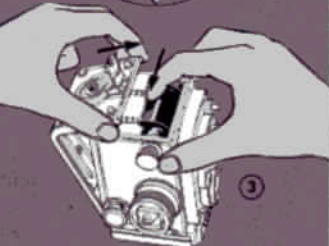
3. Het terugspoelmecanisme: De verlengas door draaien van de terugspoelknop vastschroeven. De binnenste speelknop op de tegenoverliggende lageras drukken. (Bij de Rolleiflex moet men de metalen lip tussen de rollen van het filmtastmecanisme schuiven).

4. Het inleggen van het filmgeleideraam: De verende zijkant vlak aanleggen en indrukken, het raam neerklappen. Het uitnemen van het filmgeleideraam: het raam naar beneden schuiven (tegen verende zijkant), oplichten en uitnemen.

5. Het matglasmasker: Dit masker eerst met de voorkant onder het lipje schuiven, dan naar beneden klappen en door een druk op de verende klem, onder aan de achterzijde van de lichtkap, vastzetten. Het masker moet vrij in het midden van het matglas liggen.

B

6. Het masker voor de raamzoeker eerst met de zijde onder de knop aan de bovenkant van de raamzoeker plaatsen. Hierna vastdrukken op de twee zijdelingse bevestigingsknoppen.

C. Het laden

1. Achterwand openen, de terugspoelknop uittrekken, de cassette hierop aanbrengen en naar beneden vastdrukken.
2. Het begin van de film (bij de Rolleiflex tussen de rollen van het tastmechanisme doorvoeren) in de spleet van de opwindspoel steken, rechtleggen, waarna de film door een korte draai in de opwindrichting strak wordt getrokken.
3. Men lette er op, dat de opening van de cassette in de richting van de strak getrokken film wijst. Hierna de achterwand sluiten.
4. Door herhaald drukken op de telknop de rode punten op elkaar instellen. (De cijfers van het telwerk van het filmtransport geven nu niet de juiste getallen aan!)
5. Voor de eerste opname het telwerk door drie maal transporteren op het cijfer 1 draaien.

D. Filmtransport

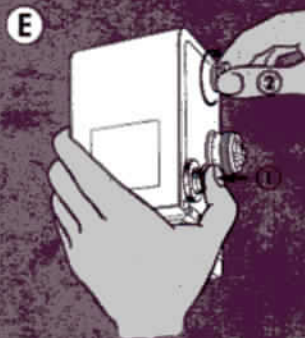
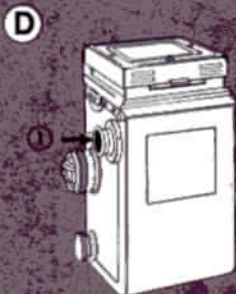
1. Vóór elk filmtransport op de telknop drukken en weer loslaten. Het telwerk verspringt dan op het volgende nummer.
2. Hierna de film op de gebruikelijke wijze tot de aanslag doordraaien.

E. Terugspoelen

1. Na de laatste opname: telknop ingedrukt houden en daarbij
2. de terugspoelknop draaien in de richting van de wijzers van de klok.

F. Opmerkingen

1. Met behulp van het terugspoelmecanisme kan men ook gedeeltelijk belichte films uitwisselen. Om daarbij het totale terugspoelen van de filmaanloop te voorkomen, moet bij het inzetten de aanloopstrook van de film in de spleet van de opwindspoel steken, tegen de draairichting in! Bij het opnieuw inzetten moet men de film 2 nummers verder draaien dan de laatste opname (dus voor de zekerheid een blanco opname vrijlaten).
2. De filmaandrukplaat steeds goed instellen (zie B 1). (Als men bij het gebruik van de Rolleikin dit niet op de juiste wijze doet, merkt men dat direct, daar de achterwand dan klemt bij het sluiten).
3. Bij het inzetten van de Rolleikin in de camera moet men de lege rolfilmspoel bewaren; men heeft er in het Rolleikin-etui een goede plaats voor (naast de houder van de Rolleikin-opwindspoel). Bij het inzetten van de volgende rolfilm heeft men die lege spoel weer nodig.
4. Het spannen van de sluiters bij de Rolleiflex gaat zoals gebruikelijk: door een draai van de filmtransportslinger.
5. De blokkeerinrichting tegen dubbele opnamen van de Rolleiflex kan bij Rolleikin-opnamen niet uitgeschakeld worden. Bij de Rolleicord moet zij uitgeschakeld worden, om de sluiters vrij te maken.

DE PLATENADAPTER

Doel: Afzonderlijke opnamen 6x6, op platen of vlakke films 6 1/2 x 9. Te gebruiken wanneer onmiddellijk of apart ontwikkeld moet worden en in speciale gevallen (bijv. portretstudies, truc-opnamen, reproducties, technische controles etc.).

Het geheel bestaat uit:

- Adapterachterwand (1)
- 3 cassettes (2)
- 3 inlegplaatjes voor vlakke film.
- Voorts leverbaar:
- Matglascassette (3)
- Lederen etui voor 2 cassettes.

Alle onderdelen zijn afzonderlijk leverbaar. Het instellen geschiedt, zoals gebruikelijk, op het zoekermatglas; alleen in bijzondere gevallen (bijv. bij het gebruik van meerdere Rolleinen; om het beeldformaat nauwkeurig te benutten) met behulp van de matglascassette.

A. Het aanbrengen van de adapter

1. De opwindspoel uit de camera verwijderen.
2. De camera-achterwand afnemen.
3. Adapter-achterwand (zonder cassette!) aanhaken.

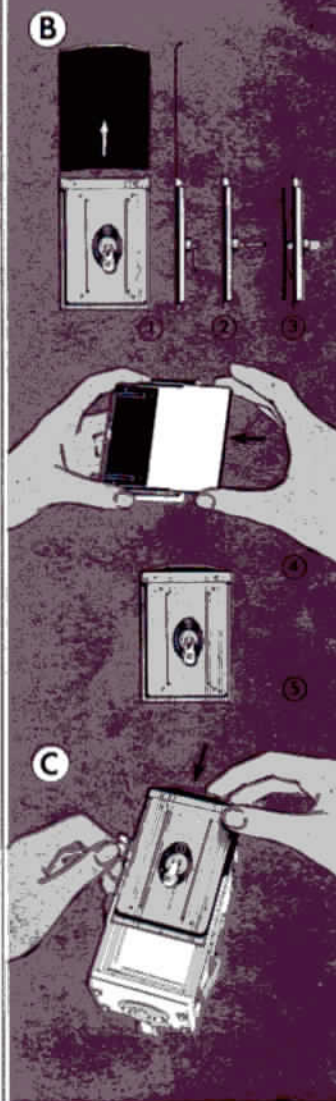
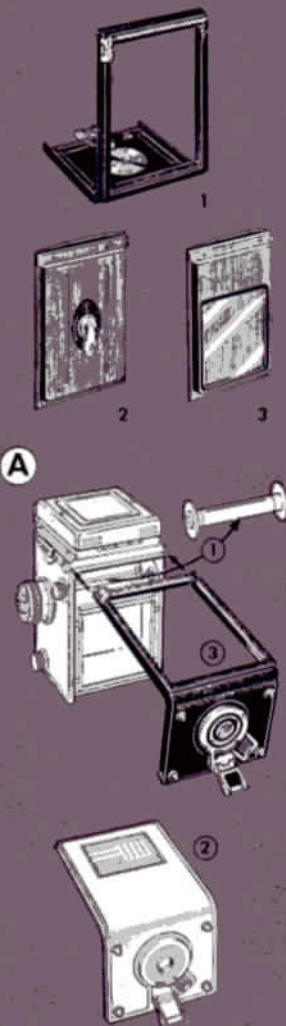
B. Het vullen van de cassette

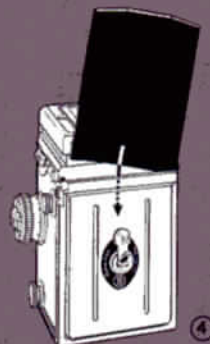
1. Schuif uittrekken.
2. Grendel van cassette-achterwand omhoog klappen en
3. de grendel na een kwart slag draaien naar binnen laten veren. De plaat-houder veert hierdoor naar buiten.
4. De plaat (of vlakke film met daaronder de vlakke-film-inlegplaat) in de houder schuiven.
5. Grendel terugtrekken, deze door een kwart slag draaien vastzetten en naar beneden klappen (het cijfer blijft zichtbaar). Cassette met behulp van de schuif sluiten.

Attentie! Lege cassettes met uitgetrokken schuif opbergen, daar anders de pluche-afdichting te veel te lijden heeft.

C. Het inzetten van de cassette

Vergrendeling opzij drukken en cassette van boven af in de zijgleuven van de adapter schuiven. De vergrendeling verhindert het onwillekeurig uittrekken van de cassette.

D. Opname

1. Cassetteschuif uittrekken.
2. Grendel opklappen en na een kwart slag draaien laten inveren. De plaat wordt hierdoor in de opnamestand gedrukt.
3. Na de opname eerst de grendel terugtrekken en dan, na een kwart slag, omhoog klappen. Het teken B geeft aan, dat de cassette belicht is.
4. Tenslotte de schuif weer in de cassette brengen.

E. Matglascassette

1. De cassette gesloten inzetten.
2. Cassetteschuif uittrekken. Het matglas veert automatisch naar voren in het scherpevlak.
3. Eerst schuif sluiten, daarna cassette uitnemen.

F. Opmerkingen

1. Het spannen van de sluiters bij de Rolleiflex geschiedt als gebruikelijk door een draai aan de filmtransport-slinger.
2. De blokkeerinrichting tegen dubbele opnamen werkt bij gebruik van adapter niet en moet bij de Rolleicord worden uitgeschakeld teneinde de sluiters vrij te maken.

24-opnamen-schakeling

24 x 36; 28 x 40 mm voor Rolleicord Va.

Te gebruiken vanaf camera Nr. 1.584.000. Aantal en gebruik der toebehoren: zie 16-opnamen-schakeling.

16-opnamen-schakeling

4 x 4; 4 x 5,5 cm

voor Rolleicord Va.

Te gebruiken vanaf camera Nr. 1.584.000.

Doel: Rationeler gebruik van een B 2/8 rolfilm (120) ter verkrijging van meer opnamen bij een kleiner formaat. Daardoor lagere kosten per opname; de opnamesnelheid wordt verhoogd doordat de film minder vaak verwisseld behoeft te worden. **Aanpassing** aan het thema en gebruiksdoel van de opname; opnamen met telewerking.

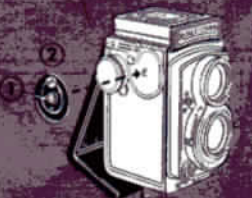
Een 16-opnamen-set bestaat uit:
1 telwerk voor 16 opnamen, met bevestigingsschroefje (1)

1 filmmasker 4 x 5,5 cm met inkepingen in de rand voor het formaat 4 x 4 cm (2); voor elk formaat 1 matglasmasker (3) en van elk 1 raamzoekermasker voor de formaten 4 x 4 en 4 x 5,5 cm.

De Rolleiflex-verhelderingslens behoeft bij kleinere formaten niet gebruikt te worden.

Gebruiksaanwijzing

1. Inzetten van het telwerk: Eerst achterwand openen; schroef (1) losdraaien, telwerk (2) verwisselen en vastschroeven.
2. Het inzetten van filmmasker, matglasmasker en raamzoekermasker geschiedt net zo als bij de Rolleiflex-montage (blz. 15 en 16, B 4-6). De tekst van het ingezette matglasmasker moet te zien zijn.
3. Inleggen en transporteren van de film: als gewoonlijk.
4. Beide formaten kunnen ook bij een „geladen“ camera zo vaak u wilt verwisseld worden.
5. Opnamen in staand formaat: de camera overdwaars en met de raamzoeker op het object richten.

ROLLEIMETER

Karakter: Gekoppelde optische afstandsmeter met gebruik van de raamzoeker der Rolleiflex; praktisch bij sportopnamen, flitsopnamen of bij ongunstig licht.

Verklaring: De Rolleimeter werkt volgens het dubbelbeeldprincipe, met directe koppeling aan de camera-uittrek. De Rolleimeter wordt aan het naamschildje voor de raamzoeker bevestigd. Een hendel-tast de verandering van de camera-uittrek af en draagt die direct over naar de meetinrichting. Het waarnemen van de beide meetbeelden geschiedt in het centrum van de raamzoeker via een verticale glasstaaf.

Het samenvallen der beeldcontouren geeft de scherpstelling aan. — Motief en scherp-te kunnen dus gelijktijdig in de raamzoeker worden overzien.

Vóór het gebruik zijn twee eenvoudige justeringen noodzakelijk:

1. Een eenmalig instellen van de tasthendel (schroef a) op het brandpunt van het betreffende objectief.
2. Het instellen van de taststift (schroef b) op de camera-uittrek bij een instelling op ∞ . (Het is aan te bevelen deze justering van tijd tot tijd te controleren en eventuele afwijkingen te corrigeren).

22

A. Justering op het brandpunt

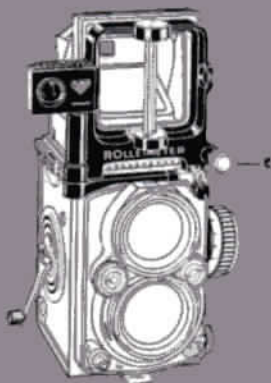
(Te verrichten vóór de montage van de Rolleimeter. Alleen noodzakelijk als ook voor het bereik 1,5 — 1 m de nauwkeurige aanpassing van de Rolleimeter wordt verlangd).

Voor de justering dient de in het lederen etui meegeleverde sjabloon, geschikt voor meter- of feetschaal. (Voor instelknop met belichtingsmeter wordt een tweede sjabloon met een grotere diameter bijgeleverd). Zij geeft de hoek aan tussen het oneindig teken ∞ en de kortste instelling op de instelknop van de camera (b.v. bij de Rolleiflex 3.5: tussen ∞ en 0,9 m). Het cijfer van de streep waartegenover de kortste instelling van de instelknop wordt afgelezen, is voor de juiste aanpassing van de tastarm doorslaggevend:

1. Sjabloon om de instelknop leggen en de ∞ -tekens tegenover elkaar brengen (op meter en feet letten!).
2. Bij de kortste instelling de tegenoverliggende deelstreep op de sjabloon aflezen en het cijfer onthouden.
3. Tasthendel H van de Rolleimeter laten zwenken en schroef a van de tastschuif met een geldstuk losdraaien.
4. Het afgelezen sjabloon-cijfer op de schuif op de overeenkomstige deelstreep instellen en schroef a weer aandraaien.

23

B

B. De montage

1. Camera op ∞ instellen.
2. Bevestigingsschroef c tot aan de aanslag linksom draaien,
3. Rolleimeter aan de smalle zijde van het naamschildje haken. Deze daarna met de duim tegen de camera aandrukken. Opletten, dat de haak stevig grijpt en dat de tastarm op de objectieffrontplaat rust.
4. Schroef c rechtersom stevig aandraaien en u ervan overtuigen dat de bevestigingsgrendel geheel **achter** de naamplaat is gedraaid. — Bij het verwijderen van de Rolleimeter schroef c linksom tot de aanslag terugdraaien, waardoor de grendel helemaal terugdraait.

C

C. Justering op ∞

(Na het monteren van de Rolleimeter uitvoeren).

1. Camera op ∞ instellen. Lichtschacht en raamzoeker openen.
2. Beschermkapje d van de Rolleimeter afschroeven.
3. Een punt verder dan 200 m (b.v. gebouw of bomen) via de Rolleimeter zoeken en schroef b draaien, totdat de dubbele contouren van het meetzoekerbeeld tot één beeld samenvallen.
4. Beschermkapje d voorzichtig aanbrengen, vastschroeven en nauwkeurigheids halve de dekking van de meetzoekerbeelden nog eens controleren. Het is aan te bevelen, deze justering op ∞ van tijd tot tijd te controleren.

